

NCC Industry Oy
Mannerheimintie 103a
00281 Helsinki

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA

HANKE

NCC Industry Oy:n kallion louhinta ja louheen murskaus sekä
ylijäämämaiden vastaanotto ja hyödyntäminen, Sipoo

HANKKEESTA VASTAAVA

NCC Industry Oy
Yhteyshenkilö Raija Inkiläinen
puh. 010 507 6800
raija.inkilainen@ncc.fi

ASIAN VIREILLETULO

Uudenmaan ELY-keskus on todennut 25.5.2021 tarpeen laatia päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamisesta yksittäistapauksessa saatuaan Sipoon kunnalta lausuntopyynnön NCC Industry Oy:n louhinta- ja murskaushankkeen ympäristölupahakemuksesta. ELY-keskus on pyytänyt hankkeesta vastaavalta YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n mukaisia tietoja hankkeesta. Hankkeesta vastaava on toimittanut tiedot YVA-päätöksentekoa varten 27.5.2021, viitaten niiden täydentävän ympäristölupahakemustietoja, sekä täydentänyt toimittamiaan tietoja 4.6.2021 ja 21.6.2021 (jälkimmäinen päivätty 15.6.2021).

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

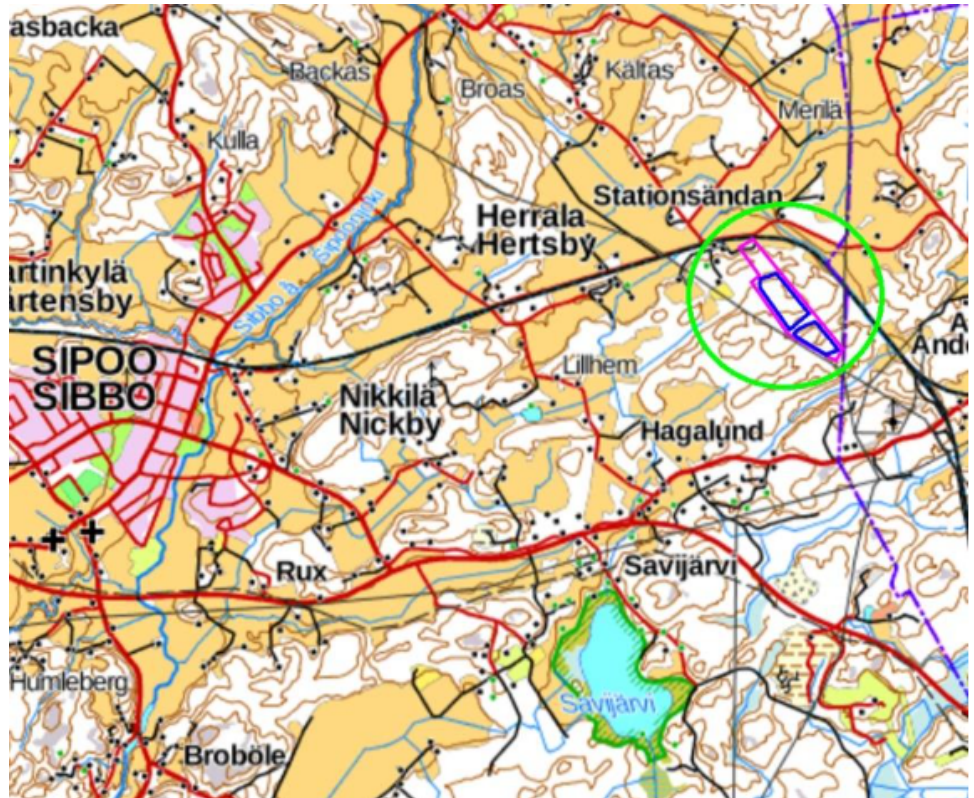
NCC Industry Oy:n kiviainesten ottamishankkeeseen Linnanpelto, Sipoo, ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Hankkeen ja sen ympäristövaikutusten kuvaus sekä asian käsittely ja ELY-keskuksen ratkaisun perustelut on esitetty seuraavassa.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeen kuvaus ja sijainti

NCC Industry Oy suunnittelee kallion louhinta- ja murskaus- sekä ylijäämämaiden vastaanottohanketta Sipoon Linnanpeltoon. Louhinta-alueen pinta-ala on 22,68 hehtaaria ja se sijoittuu kiinteistöille Betes Skog (753-402-3-41) ja Berget (753-402-3-47).

Kuva 1. Toiminta-alueen sijainti. Louhinta-alue (vaiheen I ja II ottoalueet) on rajattu sinisellä ja ottamisalue pinkillä.

Kiviainesta on suunniteltu louhittavan ja murskattavan kymmenen vuoden aikana kokonaisuudessaan 1 235 000 m³. Vuoden aikana kiviainesta louhitaan keskimäärin 150 000 m³ ja enintään 190 000 m³. Murskattavan, louhitun kiviaineksen määrä on keskimäärin 397 500 tonnia vuodessa ja korkeintaan 503 500 tonnia vuodessa. Alin ottotaso on + 30 m. Ottovaiheiden välissä alueen luontainen korko on + 27 metriä. Tältä alueelta ei louhita kiviaineksiä.

Suunnitellut toiminta-ajat:

- Murskaaminen ma-pe klo 7–22, 2–4 jaksoa vuodessa
- Poraaminen ma-pe klo 7–21, 2–4 jaksoa vuodessa
- Rikotus ma-pe klo 8–18, 2–4 jaksoa vuodessa
- Räjähdyttäminen ma-pe klo 8–18, 2–4 jaksoa vuodessa
- Kuormaaminen ja kuljetus ma-pe klo 6–22 ja tarvittaessa la klo 7–18 (lauantatoimintaan haetaan tarvittaessa erillinen lupa)

Toimintajaksojen kesto on kerrallaan 1–4 kuukautta ja räjäytyksiä tehdään 2–4 kertaa vuodessa. Ennen louhintatoiminnan aloittamista alueen puusto poistetaan ja pintamaat kuoritaan sekä läjitetään louhinta-alueen länsi-, pohjois- ja itäreunalle meluvallirakennelmiksi. Lisäksi hankealueella on suunniteltu vastaanotettavan pilaantumattomia, VNa 214/2007 alemmat ohjearovot alittavia ylijäämämaita enintään 49 500 tonnia. Ylijäämämaita hyödynnetään maisemoinnissa ja meluntorjunnassa.

Hankealueelle liikennöidään Linnanpellontien ja Trankärrintien kautta. Hankealueelle johtaa metsäautotie, jota parannetaan ja linjataan sekä pinnoitetaan murskeella. Trankärrintie ylittää Sköldvikin radan puomein varustetun taseisteyksen kautta. Hankkeen aiheuttaman liikennemäärän on arvioitu olevan 40 edestakaista eli 80 yhdensuuntaista kuljetusta vuorokaudessa. Osa louhokselle saapuvista autoista tuo työmaalta ylijäämämaita ja paluukuormana vie kiviaineksia työmaalle, minkä vuoksi ylijäämämaita ei arvioida merkittävästi lisäävän liikenteen määrää. Liikenne jakautuu esitetyn arvion mukaan Linnanpellontietä (tie nro. 1491) pitkin itään (Porvoon suuntaan) noin 40% ja länteen (Sipoon suuntaan) noin 60% riippuen työmaiden sijainnista. Linnanpellontien liikennemäärä on 380 ajoneuvoa vuorokaudessa ja taseisteyksen liikennemäärä 35 ajoneuvoa/vrk. Linnanpellontien liikennemäärän arvioidaan lisääntyvän hankkeen myötä 11,5%.

Sköldvikin teollisuusrata sijaitsee Suunnitellun maa-ainestenoitoalueen pohjoispuolella, lähimmillään noin 20–30 metrin etäisyydellä ottamisalueesta ja 200–300 metrin etäisyydellä louhinta-alueesta. Radalla kuljetetaan vaarallisiksi aineiksi luokiteltuja aineita, kuten öljyä ja kemikaaleja.

Ottoalueen länsipuolella kulkee 110 kV voimalinja lähimmillään noin 26 metrin etäisyydellä ja itäpuolella 400 kV voimalinja lähimmillään 36 metrin etäisyydellä. Alueen eteläpuolella on Fingrid Oyj:n muuntamokeskus noin 450 metrin etäisyydellä.

Suunnittelualue sijaitsee Linnanpellon kylässä noin 5 kilometrin etäisyydellä Nikkilän keskustasta. Lähin asuinkiinteistö sijaitsee alueen länsipuolella 310 metrin etäisyydellä hankealueesta. Toiminta-alueen ympärillä noin 500 metrin – kilometrin säteellä, sijaitsee useampia asuinkiinteistöjä.

Ottotoiminta aloitetaan ottovaiheen I eteläosasta, jolloin se ei vielä näy lähimmille asuinkiinteistöille. Tässä vaiheessa etäisyys lähimpään asuinkiinteistöön on 600–700 metriä. Meluntorjuntana käytetään länsi-, pohjois-, ja itäreunalla maa-aineksista perustettavaa meluvallia, varastokasoja, sekä ottotoiminnassa syntyvää noin 10 metriä korkeaa louhintarintausta lähimpiin häiriintyviin kohteisiin.

Hankealueen vedet ohjataan laskeutusaltaaseen, josta ne ohjataan ympäröiviin ojiin kohti itää rautatien ali ja edelleen Ämmänjokeen.

Asiaan liittyvät muut hankkeet, suunnitelmat ja lupahakemukset

Noin 1,5 kilometrin päässä hankealueesta etelään on vireillä Sipoon Humus Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemus, joka koskee kiviaineksen otto-, louhinta- ja murskaustoimintaa osoitteessa Öljytie 588/618, Nikkilä. Uudenmaan ELY-keskus arvioi, tuleeko hankkeeseen soveltaa YVA-menettelyä.

Ympäristön nykytila hankkeen vaikutusalueella

Sipoon yleiskaavassa 2025, joka on hyväksytty vuonna 2011, hankealue on kaavoitettu haja-asutusalueeksi (MTH). Linnanpellon osayleiskaavassa (hyväksytty vuonna 2014) alue on kaavoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alueen eteläpuolelle on kaavoitettu mm. työpaikka-, teollisuus- ja varastoalueita sekä metsätalousvaltainen alue, maa-aineshuollon kehittämisalue ja ampumarata-alue. Alueen länsipuolelle on kaavoitettu kyläalueita sekä taajamatoimintojen alueita ja pääradan ohjeellinen linjaus. Pohjoispuolelle on kaavoitettu maisemallisesti arvokkaita peltoalueita, maatalousalueita sekä kyläalueita. Voimassa olevissa yleiskaavoissa ja maakuntakaavojen yhdistelmässä sekä valituksenalaisessa

Uusimaa-kaavassa 2050 hankealueen eteläpuolelle on kaavoitettu viheryhteystarve.

Lähin Natura 2000 SAC-alue Sipoonjoki sijaitsee noin 2,6 kilometrin etäisyydellä hankealueesta länteen. Savijärven luonnonsuojelualue sijaitsee noin 2,4 kilometriä hankealueesta etelään. Suunnittelualue sijoittuu käsitellylle talousmetsäalueelle, jonka luontotyypit ja lajisto on arvioitu tavanomaisiksi. Alueella ei ole tehdyn luontoselvityksen mukaan metsälain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamia arvokkaita tai suojeltavia elinympäristöjä eikä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille soveltuvia elinympäristöjä. Hankealueelta ei ole havaittu uhanalaisia lajeja. Toiminta-alueen ympärillä on useita muinaisjäännöskohteita, lähimmillään 350 metrin etäisyydellä.

Hankealueen naapurikiinteistö 753-402-33-0 on tehnyt Metsäkeskuksen kanssa vapaaehtoisen METSO-suojelusopimuksen määräaikaisesta suojelusta, joka päättyy vuonna 2030. Sopimuksen mukaan alueen puustoa, muuta kasvillisuutta ja maaperää ei käsitellä 10-vuotisjakson aikana. Sopimusalueella ei ole suojaetäisyyttä kartalle rajatun alueen ulkopuolella. Louhinta-alueen etäisyys METSO-kohteesta on lähimmillään noin 170 metriä.

Linnanpellon osayleiskaavaan merkityllä luo-alueella (luo-181) (kiinteistö 753-402-18-15) on luontoselvityksen mukaan ollut noro, jota ei maastokäynnin yhteydessä havaittu. Hulevedet ohjautuvat maanpintaa pitkin koilliseen. Kiinteistöillä 753-402-22-3 ja 753-402-22-5 sijaitsevalta metsälain mukaiselta vähäpuustoiseksi suoalueeksi merkityltä luo-alueelta (luo-180) pintavedet ohjautuvat kohti lounasta. Suoalue sijaitsee ottamisalueelta länteen lähimmillään noin 400 m päässä.

Hankealueen eteläpuolella noin 2,4 kilometrin etäisyydellä on Luonnonsuojelualue Savijärvi, johon ei ole vesistöyhteyttä alueelta. Alueen pintavedet laskevat noin kilometrin etäisyydellä idässä virtaavaan Ämmänjokeen ja siitä edelleen Mustijokeen, joka laskee Kilpilahteen.

Suunnittelualue ei sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeällä tai muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue Nordanå, joka on vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue (1. luokka), sijaitsee noin 2,8 kilometrin päässä hankealueesta länsi-

luoteessa. Alueen pohjoispuolella noin 3,1 kilometrin etäisyydellä on Borgbyn pohjavesialue (2. luokka), lounaassa 3,5 kilometrin etäisyydellä Brobölen pohjavesialue (1. luokka) ja lännessä noin 4 kilometrin etäisyydellä Nikkilän pohjavesialue (1. luokka). Pohjaveden pinta on arviolta alle 26,9 metrin korkeudella. Toiminta-alueen kallioperä on graniittia ja maaperä kalliomaata ja hiekkamoreenia.

Hankkeen ympäristövaikutukset ja toimenpiteet haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi

Hankkeesta voi aiheutua liikenne-, melu-, pöly- ja tärinävaikutuksia sekä vesistöjen samentumista. Lisäksi hankkeesta aiheutuva raskas liikenne kasvattaa liikenneonnettomuusriskiä alueelle johtavan Trankärrintien katkaisevassa puomillisessa tasoristeyksessä.

Valtioneuvoston asetuksen 314/2017 edellyttämä 300 metrin vähimmäisetäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai välittömässä läheisyydessä olevasta piha-alueesta täyttyy toiminnan kaikissa vaiheissa.

Melun leviäminen on voimakkainta ottotoiminnan 1. vaiheen lopputilanteessa, jolloin melun päiväajan ohjearvo ylittyy lähimmän asuinkiinteistön kohdalla ilman meluntorjuntaa. Melun leviämisen estämiseksi tehdään 6 metriä korkea ja 215 metriä pitkä meluvalli, jonka avulla melutaso jää alle päiväajan ohjearvon 55 dB myös lähimmän asuinkiinteistön kohdalla, ollen 43 dB. Melumallinnustulos jää alle ohjearvon, vaikka melu olisi luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista. Ottovaiheessa 2. melutasot jäävät lähimpien asuinkiinteistöjen osalta alle 55 dB. Melumallinnuksen perusteella toimintaan liittyvän raskaan liikenteen aiheuttama melu ei ylitä missään toiminnan vaiheessa päiväajan ohjearvoa 55dB lähimpien asuinkiinteistöjen kohdalla.

Ennen murskausta suurimpia kivilohkareita joudutaan usein rikottamaan pienemmiksi kaivinkoneeseen kiinnitetyllä iskuvasaralla. Tästä syntyy iskevää melua. Myös räjäytyksistä ja muusta toiminnasta syntyy meluvaikutuksia. Porausyksikön melu ei ole iskumaista tai kapeakaistaista. Pyöräkuormaajan peruutussummerin melu on lähietäisyydellä kapeakaistaista. Räjäytysten melu on iskumaista, mutta räjäytyksen kesto on lyhyt ja niiden määrä on rajallinen. Rikotuksen ja murskauksen aiheuttama melu voi olla iskumaista, mutta toimintojen

sijoittaminen melusteiden taakse poistaa iskumaisuuden. Rikotus tapahtuu ottamistoiminnassa syntyvän noin 10 metrin korkuisen louhintarintauksen alla, joka estää melun leviämistä. Murskain sijoitetaan siten, että se jää mahdollisimman matalaan kohtaan alueella ottorintauksen, meluvallin ja varastokasojen suojaan, mikä vaimentaa murskaustoiminnasta ympäristöön leviävää melupäästöä. Melun leviämisen estämiseksi murskauslaitteiston meluavimpia kohtia voidaan tarvittaessa myös koteloida.

Räjäytyksiä tehdään 2–4 kertaa vuodessa ja niistä syntyy lyhytaikaisia tärinävaikutuksia. Tärinän vaikutuksia asuinrakennuksille hallitaan tarkalla räjäytys suunnittelulla. Ennen toiminnan aloittamista suoritetaan kiinteistö katselmuksella määritellyltä katselmukselta. Toiminnan tärinävaikutuksia arvioidaan tärinämittauksilla. Räjähdysainemäärät mitoitetaan kallioperän ominaisuuksien sekä räjäytettävän kuutiomäärän mukaisesti ja panostus tehdään niin, että tärinän eteneminen maaperässä on mahdollisimman vähäistä. Räjähdysaineita ei varastoida alueella. Liikenteen aiheuttama tärinä on pienempää kuin räjäytyksistä aiheutuva tärinä. Sitä voidaan ehkäistä ajonopeuksia pienentämällä ja tien kunnossapidolla.

Hankkeesta syntyy pölyvaikutuksia ympäristöön. Muodostuvien pienhiukkasten vähentämiseksi alueelle tuotava porausvaunu varustetaan pölynkeräyslaitteella tai käytetään vaihtoehtoisesti muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Pölyn ja melun leviämisen ehkäisemiseksi murskain sijoitetaan alueella mahdollisimman matalaan kohtaan meluvallien ja varastokasojen suojaan. Murska pudotetaan koneesta mahdollisimman alhaiselta tasolta, ja tämä myös osaltaan vähentää syntyvän pölyn määrää. Pölyn leviämistä estetään tarvittaessa kastelemalla murskauslaitteiston pölyvimpiä osia sekä tuotantoalueen teitä ja varastokasoja. Porausvaunu varustetaan pölynkeräyslaitteella tai käytetään vaihtoehtoisesti muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Toiminnan päästöjä vähennetään myös välttämällä laitteistojen tyhjäkäyntiä.

Räjähdysaineesta saattaa ajoittain aiheutua kohonneita tyyppipitoisuuksia lähialueen vesistöissä. Käytettävät räjähdysaineet ovat emulsiopohjaisia, jolloin tyyppi on

niukkaliukoisessa muodossa. Hulevedet kerätään ensin laskeutusaltaaseen (noin 840 m³), joka perustetaan estämään samentumista. Hienoaines laskeutuu altaan pohjalle, ja vedet johdetaan edelleen ympäröiviin ojiin. Laskeutusaltaan sekä siitä johtavien ojien ja lähialueen vesistöjen tilaa seurataan säännöllisesti hankkeesta vastaavan toimesta hankkeen aikana, sekä ennen ja jälkeen toiminnan. Laskeutusallas tyhjenetään lietteestä tarpeen mukaan.

Kohteen pohjoispuolella ei ole käytössä vesi- ja viemäriverkostoa. Pohjaveden laatua ja korkeutta tarkkaillaan erillisistä tarkkailupisteistä viidestä talousvesikaivosta sekä yhdestä asennettavasta pohjavesiputkesta. Näytteenotto tehdään vuosittain syksyisin koko toiminnan aikana, myös ennen ja jälkeen toiminnan.

Öljy- ja voiteluaineiden varastointi ja säilytys tapahtuu tiiviillä tukitoiminta-alueella / suljetussa valuma-altaallisessa kontissa. Tukitoiminta-alue sijoittuu Ottovaihe I -alueen eteläpäätyyn. Polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä ja ympäristölle haitalliset kemikaalit lukituissa säilytyspaikoissa. Öljyvudon varalta ottoalueella säilötään öljynimeytysmateriaalia.

Hanke kaventaa maakuntakaavaan ja Sipoon yleiskaavaan merkittyä viheryhteyttä hankealueen eteläpuolisessa osassa. Kiinteistön Betes Skog (ottoalue II) alueelta joudutaan kaatamaan metsää toimintaa varten. Viheryhteys on jo ennestään kaventunut Fingrid Oyj:n voimajohtojen ja muuntamokeskuksen takia. Toiminnan lopettamisen jälkeen aluetta hoidetaan luonnonhoidon menetelmin ekosysteemin tilan ennallistamiseksi ja monimuotoisuuden lisäämiseksi alueella. Maakuntakaavoissa viheryhteystarve on merkitty leveämmäksi kuin Sipoon yleiskaavassa ja Linnanpellon osayleiskaavassa. Yleiskaavoissa viheryhteystarve on merkitty kulkemaan myös eteläisempää reittiä Vähänummi-Anttila-voimalinjan eteläpuolitse. Louhintaa suoritetaan sähkölinjan Vähänummi-Anttila pohjoispuolella, joten viheryhteys sähkölinjojen risteysalueella säilyy koko ottamistoiminnan ajan. Maisemointia tehdään jo ottamistoiminnan aikana, mikä nopeuttaa viheryhteyden palautumista.

Hankkeella ei arvioida olevan luontovaikutuksia eikä haitallisia vaikutuksia METSO-kohteeseen. METSO-kohteen ympäristötukisopimuksella ei suojella yksittäisiä lajeja vaan

luonnontilaisen kaltaisia metsikkökuvioita. Kun suunniteltu maa-ainesten otto ja murskaus sijoittuu lähimmillään 150–200 metrin etäisyydelle, se ei Metsäkeskuksen arvion mukaan vaikuta sopimusalueen luonnontilaisuuteen. METSO-kohteelta ei ohjaudu vesiä hankealueelle eikä vesiä ohjaudu myöskään hankealueelta METSO-kohteelle.

Hankkeen ei arvioida aiheuttavan turvallisuusriskiä rautatieliikenteelle. Onnettomuusriski rautatieliitymässä arvioidaan erittäin pieneksi. NCC Oy tulee täydentämään ympäristöluvan ja maa-ainesuostuksen yhteislupahakemusta tarkemmalla riskinarvioinnilla ulkopuolista asiantuntemusta käyttäen.

ASIAN KÄSITTELY

Muiden viranomaisten kuuleminen ennen YVA-päätöksen tekemistä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaisesta soveltamisesta järjestettiin viranomaisneuvottelu 14.6.2021. Neuvotteluun osallistui Porvoon kaupungin, Sipoon kunnan, Itä-Uudenmaan ympäristöterveydenhuollon, Uudenmaan liiton, Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen, NCC Industry Oy:n ja ELY-keskuksen edustajia. Neuvottelun tarkoituksena oli kuulla muiden viranomaisten kannanotot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä YVA-menettelyn tarpeesta. Neuvottelu korvasi YVA-päätösasiassa kirjallisen viranomaiskuulemisen ja siitä kirjoitettiin muistio. Neuvotteluun päädyttiin päätöksentekoprosessin nopeuttamiseksi hankkeesta vastaavan toiveesta.

Uudenmaan ELY-keskus esitti kutsun neuvotteluun lausuntopyynnön muodossa seuraaville viranomaisille: Sipoon kunnanhallitus, Sipoon kunnan ympäristönsuojeluyksikkö, Sipoon kunnan kaavoitus, Porvoon ympäristöterveys, Porvoon ympäristönsuojeluyksikkö, Porvoon kaupunki, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, Porvoon museo, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Fingrid Oyj, Uudenmaan liitto ja Etelä-Suomen Aluehallintovirasto. Ennen neuvottelua lausuntonsa toimittivat Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Porvoon museo ja Fingrid Oyj.

Sipoon kunnan mukaan hanke ja muun muassa sen liikennevaikutukset ja onnettomuusriskit ovat aiheuttaneet paljon huolta asukkaissa. Hanke ei toimitettujen tietojen perusteella edellytä YVA-menettelyä, mutta toisaalta YVA:n tarvetta ei voi kokonaan sulkea pois ja tehtyjä selvityksiä on täydennettävä. Hankealue on kaavoituksen puolesta M-alueella ja Linnanpellon osayleiskaavassa on kaksi luo- aluetta, joita ei ole huomioitu selvityksissä. Liikennevaikutukset on arvioitu pieniksi ja hakemuksessa ja neuvottelussa esitetyt liikennereitit ovat keskenään ristiriitaisia. Oleellisia YVA-menettelyn tarvetta arvioitaessa ovat liikenne-, pöly- ja värinävaikutukset, suuronnettomuuden vaara ja yhteisvaikutukset Sipoon Humus Oy:n kiviaines Hankkeen kanssa.

Porvoon kaupungin mukaan tulee varmistaa, ettei alueelle tuoda pilaantuneita maa-aineksia. Toiminnasta ei saa aiheutua lähimmälle asutukselle viihtyvyys- tai terveyshaittaa. Melu- ja pölyvaikutusten sekä värinään liittyviä haittoja voidaan hallita lupamääräyksillä ja seurannoilla. Kaavoituksen kannalta alueella on paljon maankäytön tarpeita, joiden vuoksi louhiminen on erittäin ongelmallista. Hankkeessa on huomioitava voimassa olevassa maakuntakaavassa kulkeva ratayhteys, sähkölinjat, ohjeellinen viheryhteys Sipoosta Porvooseen sekä itäratavaraus. Vaikutukset maankäyttöön ovat niin suuria, että ne on selvitettävä YVA- tai lupamenettelyssä. Linnanpellontiellä ja Vanhalla Kuninkaantiellä mittava raskaan liikenteen lisäys on ongelma. Asukkaille aiheutuvan haitan määrän vuoksi YVA-menettely olisi tarpeellinen etenkin liikennevaikutusten arvioimiseksi.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos korosti liikenteen lisäyksen ja alueella varastoitavien kemikaalien aiheuttamia onnettomuusriskejä.

Uudenmaan liiton mukaan hankealueen eteläpuolella kulkevan maakunnallisesti merkittävän jo aikaisemmin kaventuneen viheryhteystarpeen turvaaminen on tärkeää. Liikennevaikutusten osalta tarkastelun tulisi olla laajempi.

Porvoon museon mukaan hankkeella ei ole vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön, mutta mahdollisesti maisemavaikutuksia. Hankkeen jatkovaiheessa tulee ottaa tarkemmin huomioon maisemalliset vaikutukset läheiselle RKY-alueelle sekä ympäröivään maisemaan. Hankealueella ei ole

tehty arkeologista inventointia, vaan se jää kahden tutkitun alueen väliin. Hankealueella tulee tehdä arkeologinen inventointi, jossa varmistetaan, ettei alueella sijaitse arkeologista kulttuuriperintöä ja tätä kautta voidaan arvioida hankkeen vaikutukset myös arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Fingrid Oyj:n mukaan työskentelyyn voimajohdon läheisyydessä liittyy useita rajoituksia ja siihen on pyydettävä lupa.

Kalliokiviaineksen ottoa, maanleikkausta, louhintaa tai kiviaineksen murskausta ei saa suorittaa 31 metriä lähempänä 400 kV johdon Anttila-Nurmijärvi keskilinjaa eikä 23 metriä lähempänä 110 kV johdon Vähänummi-Anttila keskilinjaa. Ennen louhinta- ja räjäytystöiden aloittamista alueella on pidettävä katselmus.

Traficomin mukaan vaarallisten aineiden kuljettamiseen läheisellä radalla tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja tasoristeysalueen osalta tulisi kiinnittää erityistä huomiota raskaiden ja pitkien ajoneuvojen riittävään pysähtymis- ja näkemäalueiden varmistamiseen radan molemmin puolin.

Väylävirasto korosti lausunnossaan, että tasoristeyksissä on riski tavarajunan ja ajoneuvon yhteentörmäykselle ja siitä aiheutuvalla junan suistumisella raiteilta. Kulkuyhteys ottamisalueelle tulisi järjestää siten, ettei ole tarvetta kulkea tasoristeysten kautta tai soveltuvuus ylityksiin on selvitettävä riskienarvioinnin kautta. Ratalain 28 a §:n mukaan, mikäli tasoristeuksen käyttö lisääntyy merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava radanpitäjän lupa. Ottosuunnitelmassa esitetty alueen hulevesien hydrologinen kuvaus on puutteellinen ja sitä tulee täydentää. Hankealueen hulevesien hallintaan liittyviä toimenpiteitä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen hulevesistä rataan kohdistuviin vaikutuksiin. Lupapäätöksessä tulee edellyttää Väyläviraston ohjeiden "Louhintatyöt rautatien läheisyydessä" ja "Teiden ja ratojen kuivatuksen suunnittelu" noudattamista.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen annetuista lausunnoista

Hankkeesta vastaava antoi vastineensa esitettyihin lausuntoihin ja kannanottoihin viranomaisneuvottelussa. Vastineessa tuotiin esiin mm. seuraavia huomioita.

Voimajohdon läheisyydestä aiheutuvat rajoitukset otetaan huomioon ja suunnitelmia muutetaan, jos vaatimukset eivät täyty. Alueella varastoidaan kemikaaleja ainoastaan pieniä määriä eikä räjähteitä varastoida alueella päivittäistä tarvetta enempää. Tukitoiminta-alueelle tehdään parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) mukainen alue niiden säilytykselle.

Viheryhteystarve ei katkea kokonaan toiminnan aikana ja se palautuu osittain takaisin maisemoinnin myötä. Hankealue on jo ennestään voimakkaasti käsiteltyä. Viheryhteystarvetta voidaan tarkastella tarkemmin lisäselvityksissä.

Hankealueella ei toimita öisin eikä viikonlopputoimintaan ole haettu lupaa, joten sitä ei tarvitse ottaa mukaan melumallinnukseen. Jos tarvetta lauontain kuormauksille esiintyy, siihen haetaan erillinen lupa.

Hankkeesta vastaava tarkensi liikennemääriä ja hankkeen liikennevaikutuksia sekä toimenpiteitä haitallisten ympäristövaikutusten välttämiseksi tai ehkäisemiseksi viranomaisneuvottelun jälkeen lähettämässään täydennyksessä (täydennys 2, 15.6.2021, toimitettu ELY-keskukselle 21.6.2021).

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

NCC Industry Oy:n Sipoon Linnanpellon kiviainestenottamishankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

YVA-menettelyn soveltaminen hankeluettelon perusteella

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 momentti). Hankkeet, joihin sovelletaan aina YVA-menettelyä, on määritelty YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa. YVA-menettelyä edellyttävät hankeluettelon kohdan 2 b) mukaisesti luonnonvarojen otto ja käsittely edellyttävät ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, kun ottamisen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

NCC Industry Oy:n Sipoon kiviainesten ottamishankkeessa ottamisalueen pinta-ala on noin 22 hehtaaria. Otettava kiviainemäärä on keskimäärin 150 000 ja enintään 190 000 kiintokuutiometriä vuodessa. Kokonaisuudessaan kiviainesta

otetaan kymmenen vuoden aikana 1 235 000 kiintokuutiometriä. Näin ollen hanke ei edellytä YVA-menettelyä hankeluettelon perusteella.

YVA-menettelyn soveltaminen yksittäistapauharkinnan perusteella

Arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen muuhunkin kuin YVA-lain 3 § 1 momentin mukaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 2 momentti). Päätöksenteossa on otettu huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen 2 §:ssä (YVA-laki 3 § 3 momentti).

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti, vaikutusten luonne sekä hankkeesta vastaavan esittämät lieventämistoimet, hankkeen toteutuminen ei aiheuta todennäköisesti sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka olisivat verrattavissa YVA-lain liitteessä 1 mainittujen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin. Se seikka, että hankealueelle suunniteltu ottoalueen pinta-alaperusteinen mitoitus on lähellä hankeluettelon rajaa, voisi yhdessä muiden tekijöiden kanssa aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Kuitenkin, kun arvioidaan suunniteltua hanketta kokonaisuutena, ELY-keskuksen tekemän tarkastelun perusteella merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia tai yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa ei todennäköisesti aiheudu. ELY-keskus on arviointia tehdessään kiinnittänyt erityistä huomiota hankkeen melu-, värinä-, pöly- ja liikennevaikutuksiin, joita on tarkasteltu ottaen huomioon hankealueen sijainti lähellä asutusta ja toisaalta myös lähellä Sipoon ja Porvoon kuntarajaa sekä Sköldvikin rataa. Myös hankkeen vaikutuksiin maakunnallisesti arvokkaaseen viheryhteyteen on kiinnitetty huomiota.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Toiminnalla ei arvioida olevan merkittäviä luontovaikutuksia tai vaikutuksia pintavesiin. Toisaalta hankkeen suhteellisen lyhyt kesto, suunnitellut lieventämistoimenpiteet sekä hankkeen päättymisen jälkeen tapahtuvat ennallistamistoimenpiteet lieventävät haitallisia

vaikutuksia. Suunnitellun hankkeen ympäristövaikutukset eivät ELY-keskuksen arvion mukaan ylitä alueen luonnonympäristön sietokykyä.

Perustelut vaikutuslajeittain

Linnanpellontien liikennemäärä on 380 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on 7 %. Hankkeesta aiheutuu raskasta liikennettä 40 edestakaista eli 80 yhdensuuntaista matkaa. Linnanpellontien liikennemäärän arvioidaan lisääntyvän hankkeen myötä 11,5%. Liikenteen lisäyksestä aiheutuu vaikutuksia alueen asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen. Melumallinnuksen perusteella toimintaan liittyvän raskaan liikenteen aiheuttama melu ei kuitenkaan ylitä missään toiminnan vaiheessa päiväajan ohjearvoa 55dB lähimpien asuinkiinteistöjen kohdalla. ELY-keskus katsoo, ettei liikennemäärän lisäys aiheuta sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, että hanke vaatisi YVA-menettelyä.

Hanke ja etenkin liikennöinti Sköldvikin radan yli kasvattaa liikenneonnettomuuden riskiä. Kasvanut onnettomuusriski on kuitenkin hallittavissa jatkosuunnittelun ja hyvän riskinhallinnan keinoin. NCC Oy on esittänyt täydentävänsä lupahakemustaan riskinarvioinnin osalta.

Hankkeesta vastavan meluselvitys on osin puutteellinen esimerkiksi enimmäismelutasojen ja melun laadun osalta. Sen perusteella voidaan kuitenkin tulkita, että hankkeen melupäästötasot ja toiminta-ajat ovat normaaleilla tasoilla. Kiviaineksen otto ja murskaus aiheuttavat melua alueen asuinkiinteistöille, joista lähin sijaitsee noin 300 metrin etäisyydellä hankealueen melua aiheuttavista toiminnoista. Sallitut melutason raja-arvot (55 dB ja 50 dB) eivät meluselvityksen mukaan kuitenkaan ylity ja hankkeesta vastaavan esittämät meluntorjuntatoimenpiteet, kuten meluvallin rakentaminen, varastokasat ja ottotoiminnassa syntyvä noin 10 metrin korkuinen louhintarinta vähentävät tehokkaasti melua. Hankkeesta aiheutuva raskas liikenne lisää melua hankealuetta laajemmalla alueella. ELY-keskus katsoo kuitenkin, että meluselvityksen tulokset ja edellä kohdassa " Hankkeen ympäristövaikutukset ja toimenpiteet haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi" esitetyt meluntorjuntatoimenpiteet huomioon ottaen melun lisääntyminen ei ole merkittävää.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä pölyvaikutuksia. Hankkeesta vastaavan esittämien toimenpiteiden, kuten toimintojen sijoittelun, murskauslaitteiston ja kuormien kastelun sekä porausvaunun pölynkeräyslaitteen arvioidaan tehokkaasti vähentävän haitallisia vaikutuksia.

Tärinävaikutuksia voi syntyä räjäytysvaiheissa. Räjähäytyksiä arvioidaan tapahtuvan keskimäärin 3 kertaa vuodessa. Myös hankealueelle johtava liikenne voi aiheuttaa tärinävaikutuksia. Räjähäytyksistä tai liikenteestä ei ole odotettavissa oleellisesti asukkaiden terveyteen tai turvallisuuteen vaikuttavaa tärinää. Räjähäytysten tärinää voidaan vähentää mm. räjäytys suunnittelulla ja liikenteen tärinää ajonopeuksia pienentämällä.

Hankkeesta vastaavan lieventämistoimenpiteenä esittämä laskeutusallas vähentää haitallisia vaikutuksia pintavesiin. Hankealueen etäisyys lähimpään vesistöön Ämmänjokeen on niin suuri, että haitalliset vaikutukset siinä ovat epätodennäköisiä. Typpikuormitus voi hankkeesta johtuen lisääntyä hieman ja rankkasadetilanteissa samennusvaikutusta voi näkyä Ämmänjoessa suunnitellun toiminnan, ja osin myös siihen sisältyviin maisemointivalleihin läjitettävän maan vuoksi. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan todennäköisesti merkittäviä haitallisia pintavesivaikutuksia.

Hanke kaventaa maakunnallisesti arvokasta viheryhteyttä hankealueen eteläpuolella. Etelä-Suomen alueella toimivia ekologisia käytäviä on suhteellisen vähän, mikä lisää viheryhteyden arvoa. Vaikutuksen voimakkuutta vähentävät hankkeen verrattain lyhyt kesto sekä puuston palautuminen toiminnan päätyttyä toteutettavan ennallistamisen ja maisemoinnin johdosta. Vaikutukset viheryhteyteen ovat hankkeen kestoä pidempiaikaisia, sillä puuston palautuminen on hidasta. Toisaalta maisemointia tehdään jo ottamistoiminnan aikana, mikä nopeuttaa viheryhteyden palautumista. ELY-keskus ei katso viheryhteyteen kohdistuvaa vaikutusta niin merkittäväksi, että sen perusteella voitaisiin edellyttää YVA-menettelyä. Viheryhteyden turvaamiseen tulee kuitenkin kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota.

Hankkeen vaikutus luonnonympäristöön on paikallinen. Tehdyn luontoselvityksen mukaan alueella ei ole metsälain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamia arvokkaita tai suojeltavia elinympäristöjä eikä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille soveltuvia elinympäristöjä tai muita arvokkaita luontokohteita, joihin voisi kohdistua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeella ei myöskään arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia läheiseen METSO-kohteeseen tai sen luontoarvoihin.

Asukkailta saadun tiedon perusteella alueelta on tehty kirjoverkkoperhos- ja viitasammakkohavaintoja. Kyseisiä lajeja tai niiden elinympäristöjä ei kuitenkaan havaittu tehdyssä luontoselvityksessä. ELY-keskus katsoo, että lajien mahdollinen esiintyminen alueella voidaan tarkistaa lupamenettelyssä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hankkeen lähialueelta ei ole tiedossa muita melua, pölyä tai liikennevaikutuksia aiheuttavia YVA-lain liitteen 2 kohdassa 1b tarkoitettuja olemassa olevia ja/tai hyväksytyjä hankkeita, joiden kanssa hankkeella voisi, sen luonne ja sijainti huomioiden, olla yhteisvaikutuksia.

Huomioidut haittojen välttämisen- ja ehkäisemistoimenpiteet

Päätöksessä on otettu huomioon hankkeesta vastaavan esittämät toimenpiteet haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja välttämiseksi. Toimenpiteet on kuvattu kohdassa "Hankkeen ympäristövaikutukset ja toimenpiteet haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi" sekä vaikutuslajeittain edellä. Niiden arvioidaan vähentävän tehokkaasti hankkeen todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Vaikka hankkeeseen ei sovellettaisi arviointimenettelyä, on hankkeesta vastaavan sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31 §).

JATKOTOIMENPITEET

Hankkeen ympäristö- ja maa-aineslupahakemukset ovat yhteislupahakemuksena vireillä Sipoon kunnassa. Lupahakemuksen täydentämisessä ja lupapäätöksissä tulee ottaa huomioon tässä päätöksessä esitetty. Uudenmaan ELY-keskus antaa erikseen lausunnon käsiteltävänä olevista lupahakemuksista ja esittää siinä yhteydessä lupakäsittelyyn liittyvät näkemyksensä.

ELY-keskus toteaa, että melusta tulee laskea tilanne, jossa kaikki toiminnan mukaiset melut ovat yhtäaikaaisesti toiminnassa (porausta, rikotus, murskaus sekä työkoneet). Laskennoissa tulee huomioida meluntorjunta niin, että ohjearvot ovat saavutettavissa kaikissa hankkeen vaiheissa. Toiminnan aikaisen seurannan suhteen on oleellista, että mahdollinen häiriö voidaan todeta sujuvasti ja määrätä tarpeelliset korjaavat toimenpiteet.

Koska hankkeen kesto on useita vuosia, ELY-keskus katsoo, että hankkeesta tulee toiminnan melun häiriötä ja leviämistä vähentävien toimien osoittamiseksi, arvioimiseksi ja kehittämiseksi tehdä melunhallintasuunnitelma. Suunnitelma tulee uusina tarvittaessa alueella louhinnan edetessä sekä käytettävien laitteiden, toimintojen tai toiminnan muuttuessa ja kehittyessä. ELY-keskus katsoo edelleen, että ympäristöluvan valvojalle tulee hankkeen luvittamisen yhteydessä antaa mahdollisuus tarvittaessa arvioida melunhallintasuunnitelman riittävyys ja ajanmukaisuus, sekä tarvittaessa edellyttää sen uusimista.

ELY-keskus korostaa, että toiminnan aiheuttamaa melun leviämistä altistuviin kohteisiin (asutus, virkistysalueet tmv.) tulee aina estää BAT/BEP tasoisella meluntorjunnalla (laitevalinnat, laitteiden sijoitus, tuotekasat ja pintamaakasat jne.) riippumatta siitä, ylittyvätkö ohjearvot kohteissa.

Tärinän osalta tulee varmistua, että kuljetuksista aiheutuva haittaa saadaan minimoitua asuinrakennusten kohdalla. Samoin louhintaan liittyvien räjäytysten aiheuttaman tärinän osalta tulee varmistua, että siitä ei aiheudu haittaa rakennusten/rakennelmien rakenteille hankealueen läheisyydessä. Ennen hankkeen aloittamista tulee tehdä riittävät katselmukset vaikutusalueella oleviin rakennuksiin ja rakennelmiin.

Pölyn hallinnasta tulee antaa riittävät määräykset. Hallinnassa ja määräyksissä tulee huomioida myös kuljetukset, tiet ja jo louhittu alue ja siitä mahdollisesti aiheutuva pölyäminen.

Pinta- ja pohjavesiin kohdistuvien haittojen välttämiseksi tulee varmistaa, ettei alueelle tuoda pilaantuneita maa-aineksia. Hankkeen pintavesivaikutuksia on tarpeen tarkentaa ja eritellä jatkosuunnittelussa ja lupahakemuksessa. Laskeutusallas on tärkeä perustaa heti hankkeen alkuvaiheessa. Hulevesien hydrologista kuvausta tulee täydentää Väyläviraston esittämällä tavalla. Jatkosuunnittelussa tulee myös kiinnittää huomiota alueen hulevesien rataan kohdistuviin vaikutuksiin.

Hankealueella on asukasyhteydenoton perusteella havaittu luontodirektiivin II liitteen lajeja (kirjoverkkoperhonen ja viitasammakko). Havainnot tulee tarkistaa ja tehdä tarvittaessa täydentävä luontoselvitys. ELY-keskus toimittaa asukkailta saadut havaintotiedot hankkeesta vastaavalle asian tarkempaa selvittämistä varten. Jatkossa on myös syytä teettää alueelta

linnustoselvitys. Lupavaiheessa tulee tarkentaa toimenpiteet, joiden avulla varmistetaan viheryhteyden riittävä säilyttäminen.

Porvoon museo on lausunnossaan esittänyt, että hankealueella tulee tehdä arkeologinen inventointi, jossa varmistetaan, ettei alueella sijaitse arkeologista kulttuuriperintöä sekä arvioidaan hankkeen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Selvityksen tarpeesta on syytä keskustella Porvoon museon kanssa ja sopia tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Hankkeesta vastaavan tulee olla yhteydessä Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualueeseen tasoristeyksen toimivuustarkasteluihin sekä Linnanpellontien kuntoon ja kantavuuteen liittyen.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muilla tahoilla ei ole valitusoikeutta tästä päätöksestä (YVA-laki 37 § 2 momentti).

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 § 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään saantitodistuksella hankkeesta vastaavalle.

Uudenmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Uudenmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla ja Sipoon kuntaa on pyydetty julkaisemaan tieto kuulutuksesta verkkosivuillaan.

Päätös lähetetään tiedoksi sähköisesti lausunnonantajille ja julkaistaan sähköisesti osoitteessa [YVA-päätökset \(www.ymparisto.fi/yva-paatokset/uusimaa\)](http://www.ymparisto.fi/yva-paatokset/uusimaa).

LISÄTIEDOT

Ylitarkastaja Liisa Nyrölä, etunimi.sukunimi (at) ely-keskus.fi,
p. 0295 021 064.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty ELY-keskuksen asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Nyrölä ja ratkaissut yksikön päällikkö Timo Kinnunen.

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

Hankkeesta vastaava

Tiedoksi

Lausunnon antaneet ja neuvotteluun osallistuneet viranomaiset

Tämä asiakirja UUELY/5800/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/5800/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kinnunen Timo 01.07.2021 13:20

Esittelijä Nyrölä Liisa 01.07.2021 13:15